

ГАРМОНІЗАЦІЯ ТЕРМІНУ «СЕКТОР ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ» З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Липовецький Богдан Григорович

аспірант кафедри економічної кібернетики і системного аналізу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

У сучасному світі інформаційні технології (ІТ) відіграють вирішальну роль у розвитку економіки, освіти, охорони здоров'я та інших важливих сфер життя. Сектор інформаційних технологій є основою інновацій та цифрової трансформації, що забезпечує зростання продуктивності і створення нових можливостей для бізнесу та суспільства в цілому. Інформаційні технології є і одним із драйверів розвитку української економіки. ІТ-сектор в Україні здебільшого орієнтований на аутсорсингові послуги та є джерелом надходження валютної виручки в бюджет країни. Однак така модель розвитку ІТ-галузі не є притаманною для багатьох інших країн. Диференційованість траєкторій розвитку сектору інформаційних технологій в різних країнах створює невизначеність у підходах до класифікації та опису сектору ІТ та може бути причиною неточностей при обміні статистичних даних та при складанні міжнародних угод. В Україні цей термін може охоплювати ширший або вужчий спектр діяльності, ніж у міжнародних класифікаціях. Тому, з метою забезпечення ефективної взаємодії на міжнародному ринку, існує необхідність у гармонізації цього терміну з міжнародними стандартами. Крім того, швидкий розвиток технологій і поява нових напрямів, таких як штучний інтелект та блокчейн вимагають постійного оновлення стандартів й адаптації термінології до нових реалій.

У вітчизняній та іноземній літературі поряд з терміном інформаційні технології можуть вживатися такі терміни, як інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), або комп'ютерні технології, які ототожнюються між собою, а інколи включають у себе один одного.

Нормативно-правова база в Україні містить тільки поняття інформаційно-комунікаційних технологій. Закон України «Про Національну програму інформатизації» дає терміну ІКТ наступне визначення: це результат інтелектуальної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік і послідовність виконання операцій для збирання, обробки, накопичення та використання інформаційної продукції, надання інформаційних послуг [1].

У контексті міжнародних стандартів, таких як класифікації економічної діяльності, сектор ІТ зазвичай включає компанії, які займаються виробництвом комп'ютерної техніки, розробкою програмного забезпечення, обслуговуванням інформаційних систем, а також наданням послуг з інформаційних технологій. Проте в міжнародній практиці поряд з терміном ІТ-сектор часто

використовується термін технологічний сектор, який часто ототожнюється з поняттям ІТ-сектор або включає його в себе. Так, згідно з класифікаціями Global Industry Classification Standard [2] та Industry Classification Benchmark [3] інформаційні технології включають в себе не лише виробництво програмного забезпечення та надання послуг, але і виробництво продукції реального сектору. Це пов'язано з тим, що ці класифікації розроблені в США та враховують специфіку національної економіки, де ІТ-сектор включає в себе виробництво обладнання й апаратури, що використовуються в інформаційних технологіях.

Українська класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД-2010) побудована на основі Класифікації видів економічної діяльності Європейського Співтовариства. Вона виділяє широку секцію J «Інформація та комунікації», яка включає в себе такі види діяльності: «Видавнича діяльність», «Виробництво кінематографічних та відеопрограм, а також програм телепередач, звукозапис і видавництво музики», «Програмування та телерадіомовлення», «Телекомунікаційна діяльність», «Комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана за цим діяльність», «Діяльність у сфері інформаційних послуг» [4]. Тобто в цю секцію включені такі, які не є притаманними для ІТ-сектору. Проте вона є частково згармонізованою з міжнародним галузевим класифікатором International Standard Industrial Classification, який розділяє цей сектор на 2 окремих: J «Видавнича діяльність, телерадіомовлення, виробництво та розповсюдження контенту» та K «Телекомунікації, комп'ютерне програмування, консультації, обчислювальна інфраструктура та інші інформаційні послуги» [5]. Варто зазначити, що останній клас включає в себе не лише послуги, пов'язані з комп'ютерним програмуванням, але й послуги з обслуговування інфраструктури, необхідної для функціонування цифрових технологій, машинне навчання, діяльність, пов'язану з кібербезпекою, обробку інформації та роботу з базами даних.

Таким чином, з метою адаптації національних стандартів з міжнародними, можна розділити секцію J «Інформація та комунікації» у КВЕД-2010 на дві окремі. Це дозволить уникнути неточностей при обміні інформації на міжнародному рівні та має стати важливим кроком для інтеграції України у світовий економічний простір.

Список використаних джерел:

1. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 01.12.2022 р. № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення: 11.08.2024)
2. GICS - Global Industry Classification Standard. Powering better investment decisions - MSCI. URL: <https://www.msci.com/our-solutions/indexes/gics> (дата звернення: 11.08.2024).
3. Industry Classification Benchmark (ICB). Financial Markets Infrastructure and Data | LSEG. URL: <https://www.lseg.com/en/ftse-russell/industry-classification-benchmark-icb> (дата звернення: 11.08.2024).

ECONOMY
INTEGRATION OF SCIENCE AND PRACTICE AS A MECHANISM OF EFFECTIVE
DEVELOPMENT

4. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (дата звернення: 11.08.2024).

5. UNSD – ISIC. UNSD - Welcome to UNSD. URL: <https://unstats.un.org/unsd/classifications/Econ/isic> (дата звернення: 11.08.2024).